

Cohesiebeleid

2014-2020

Investeren in groei en banen

Inhoudsopgave

1	Wetgevingsvoorstellen voor het EU-cohesiebeleid: 2014-2020	> 1
2	Voorstel voor een Algemene Verordening	> 2
	Gemeenschappelijke regels met betrekking tot EFRO, ESF, Cohesiefonds, ELFPO en EMVF	
	Algemene bepalingen met betrekking tot EFRO, ESF en Cohesiefonds	
3	Het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling	> 8
4	Het Europees Sociaal Fonds	> 9
5	Het Cohesiefonds	> 10
6	Europese Territoriale Samenwerking	> 11
7	Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking	> 13
	Tabellen en grafieken	> 14

Europe Direct helpt u antwoord te vinden op uw vragen over de Europese Unie.

Gratis nummer (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Als u mobiel of in een telefooncel of hotel belt, hebt u misschien geen toegang tot gratis nummers of kunnen kosten worden aangerekend.

Europese Commissie, directoraat-generaal Regionaal beleid
Communicatie, informatie en betrekkingen met derde landen
Raphaël Goulet
Tervurenlaan 41, B – 1040 Brussel
E-mail: regio-info@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_nl.htm

Meer gegevens over de Europese Unie vindt u op internet via de Europaserver (<http://europa.eu>).

Catalografische gegevens bevinden zich aan het einde van deze publicatie.

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2011

ISBN 978-92-79-21500-1

doi:10.2776/46732

© Europese Unie, 2011

Overneming met bronvermelding toegestaan.

Alle foto's © EC

1 Wetgevingsvoorstellen voor het EU-cohesiebeleid: 2014-2020

Op 6 oktober 2011 nam de Europese Commissie een ontwerp aan voor een wetgevingspakket dat dient als basis voor het EU-cohesiebeleid voor de periode 2014-2020.

De Commissie stelde een aantal belangrijke wijzigingen voor in de manier waarop het cohesiebeleid wordt ontworpen en geïmplementeerd, te weten:

- concentreren op de prioriteiten van de Europa 2020-strategie, namelijk slimme, duurzame en inclusieve groei;
- prestaties belonen;
- geïntegreerde programmering ondersteunen;
- aandacht voor resultaten – toezicht houden op ontwikkeling om overeengekomen doelen te bereiken;
- territoriale cohesie versterken; en
- uitvoering vereenvoudigen.

Dit volgt op het door de Commissie in juni 2011 aangenomen voorstel voor het volgende meerjarig financieel kader voor dezelfde periode⁽¹⁾: een begroting voor de uitvoering van de Europa 2020-strategie. In het voorstel besloot de Commissie dat cohesiebeleid een essentieel onderdeel van het volgende financiële pakket moet blijven en onderstreepte zij de centrale rol van dit beleid bij de uitvoering van de Europa 2020-strategie.

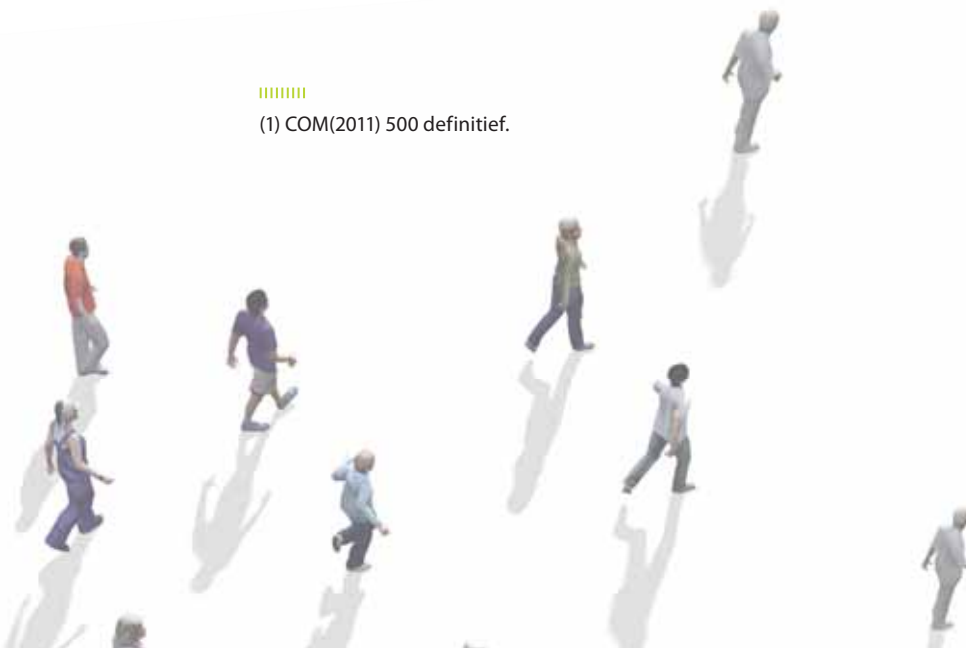
De totale voorgestelde begroting voor de periode 2014-2020 bedraagt EUR 376 miljard, inclusief financiering voor de nieuwe Connecting Europe-faciliteit, die is ingesteld ter bevordering van grensoverschrijdende projecten op het gebied van energie, transport en informatietechnologie.

De wetgevingsarchitectuur voor het cohesiebeleid omvat:

- een overkoepelende verordening met gemeenschappelijke voorschriften voor het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), het Europees Sociaal Fonds (ESF), het Cohesiefonds, het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO), het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV) en overige algemene voorschriften voor het EFRO, het ESF en het Cohesiefonds;
- drie specifieke verordeningen voor het EFRO, het ESF en het Cohesiefonds; en
- twee verordeningen inzake het doel van de Europese territoriale samenwerking en de Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking (EGTS).

|||||||

(1) COM(2011) 500 definitief.

2 Voorstel voor een Algemene Verordening

De Algemene Verordening bestaat uit twee delen.

Het eerste deel bevat een reeks gemeenschappelijke bepalingen voor de vijf fondsen met structurele doelstellingen binnen het gemeenschappelijk strategisch kader van de Commissie (EFRO, ESF, Cohesiefonds, ELFPO en EFMZV). Aan de orde komen de gemeenschappelijke aspecten van strategische planning en programmering, de thematische doelstellingen met betrekking tot Europa 2020, die de basis voor de fondsen vormen, en bepalingen inzake het gemeenschappelijk strategisch kader en de partnerschapscontracten met elke lidstaat. Gemeenschappelijke bepalingen hebben eveneens betrekking op subsidiabiliteit, financiële instrumenten en beheer- en controleprincipes.

In het tweede deel komen specifieke bepalingen aan de orde voor het EFRO, het ESF en het Cohesiefonds. Deze hebben betrekking op de missie en de doelstellingen van het cohesiebeleid, het financiële kader, specifieke programmerings- en rapportageregelingen, grote projecten en gezamenlijke actieplannen. Bovendien beschrijft dit deel de gedetailleerde beheer- en controlevereisten binnen het cohesiebeleid en de specifieke regelingen voor financieel beheer.

De fondsspecifieke verordeningen omvatten bepalingen die kenmerkend zijn voor elk fonds (EFRO, ESF en Cohesiefonds), in het bijzonder met betrekking tot het bereik van de fondsen, de investeringsprioriteiten en de indicatoren.

Gemeenschappelijke regels met betrekking tot EFRO, ESF, Cohesiefonds, ELFPO en EFMZV

BEGINSELEN

De Commissie stelt een aantal gemeenschappelijke regels voor die van toepassing zijn op alle fondsen. Hieronder vallen partnerschap en multi-level governance, naleven van geldende nationale en EU-wetgeving, stimuleren van gelijkheid tussen mannen en vrouwen, non-discriminatie en duurzame ontwikkeling.

VERSTERKTE STRATEGISCHE PROGRAMMERING: THEMATISCHE CONCENTRATIE OP EUROPA 2020

Voor een zo groot mogelijk effect van het beleid bij uitvoering van de prioriteiten van de EU stelt de Commissie voor het strategische programmeringsproces te versterken. Hieronder vallen de invoering van het gemeenschappelijk strategisch kader, partnerschapscontracten en een programma van thematische doelstellingen overeenkomstig de Europa 2020-strategie en de daarin geïntegreerde richtlijnen.

Het gemeenschappelijk strategisch kader, dat door de Commissie wordt aangenomen, omvat de belangrijkste maatregelen met het oog op de prioriteiten van de EU, geeft advies over programmering die op alle fondsen van toepassing is, inclusief ELFPO en EFMZV, en stimuleert een betere coördinatie van de diverse structuurinstrumenten van de EU.

Partnerschapscontracten, aanvankelijk gesloten tussen de Commissie en lidstaten, omvatten de totale bijdrage, op nationaal niveau, aan de thematische doelstellingen en de verplichtingen tot concrete maatregelen voor uitvoering van de doelstellingen van Europa 2020. Duidelijke en meetbare doelen worden gedefinieerd in een prestatiekader.

BETERE PRESTATIES EN VOORWAARDEN

Ter versterking van de prestatie worden nieuwe voorwaardelijkheidsbepalingen ingevoerd, zodat EU-financiering de lidstaten een sterke stimulans biedt bij de uitvoering van de doelstellingen en doelen van Europa 2020. Voorwaardelijkheid resulteert zowel in de zogenaamde voorwaarden ex ante, die van kracht moeten zijn voordat fondsen worden toegekend, als in de zogenaamde voorwaarden ex post, die zorgen voor een voorwaardelijke vrijgave van aanvullende fondsen al naar gelang prestatie.

VOORWAARDELIJKHEDEN EX ANTE

De motivering voor het versterken van voorwaardelijkheid ex ante voor de fondsen is ervoor te zorgen dat de noodzakelijke voorwaarden voor een effectieve ondersteuning van kracht zijn. De ervaring leert dat de effectiviteit van door de fondsen gefinancierde investeringen in bepaalde gevallen werd ondergraven door zwakke punten in het nationale beleid en door regelgevende en institutionele kaders. Daarom stelt de Commissie een aantal voorwaarden ex ante voor, die samen met de criteria voor de uitvoering ervan zijn vastgelegd in de algemene verordening. Sommige voorwaarden hebben direct betrekking op de thematische doelstellingen van het beleid (bijvoorbeeld slimme specialisatiestrategieën of toepasselijke regelgevende kaders voor bedrijfs ondersteuning), andere daarentegen zijn horizontaal van toepassing (bijvoorbeeld overheidsopdrachten).

VOORWAARDEN EX POST

Voorwaardelijkheid ex post versterkt de aandacht voor prestatie en het bereiken van de doelstellingen van Europa 2020. Deze voorwaardelijkheid is gebaseerd op het bereiken van mijlpalen met betrekking tot Europa 2020, vastgesteld voor programma's die onder het partnerschapscontract vallen. In totaal wordt 5% van de nationale toekenning van elk fonds opzijgezet en tijdens een tussentijdse evaluatie aan de lidstaten toegewezen voor de programma's die hun mijlpalen volledig hebben bereikt. Naast de prestatiereserve kan het niet behalen van mijlpalen leiden tot opschorting van fondsen. Ernstig achterblijvende prestaties bij het behalen van de doelstellingen van een programma kan zelfs leiden tot intrekking van fondsen.

MACRO-ECONOMISCHE VOORWAARDEN

Het leggen van een sterkere link tussen het cohesiebeleid en het economisch bestuur van de Unie zorgt ervoor dat de effectiviteit van uitgaven binnen het gemeenschappelijk strategisch kader (GSK) wordt onderbouwd door een gezonde economische politiek. De GSK-fondsen kunnen, indien nodig, ook worden ingezet bij het oplossen van economische problemen waarmee een land te kampen heeft. Dit proces dient geleidelijk te verlopen, te beginnen met wijzigingen in het Partnerschapscontract en in de programma's ter ondersteuning van aanbevelingen van de Raad bij het herstel van het macro-economisch evenwicht en het oplossen van sociale en economische moeilijkheden. Indien een lidstaat er, ondanks de toegenomen gebruikmaking van de GSK-fondsen, niet in slaagt effectieve maatregelen te treffen in het kader van het economisch bestuursproces, dan zou de Commissie het recht moeten hebben om de fondsen en verplichtingen geheel of gedeeltelijk op te schorten. Beslissingen over opschorting dienen proportioneel en effectief te zijn, rekening houdend met het effect van de betrokken programma's op de economische en maatschappelijke situatie in de desbetreffende lidstaat. Wanneer de Commissie besluit tot opschorting dient zij eveneens de gelijke behandeling tussen lidstaten te respecteren, in het bijzonder rekening houdend met het effect van de opschorting op de economie van de betrokken lidstaat. Zodra de lidstaat de nodige maatregelen neemt, dient de opschorting te worden opgeheven en dienen fondsen weer beschikbaar te worden gesteld aan de betrokken lidstaat.

Tegelijkertijd kan sprake zijn van extra ondersteuning (met 10 procentpunten) indien een lidstaat financiële steun ontvangt via het Europees Stabiliteitsmechanisme, waarmee de druk op nationale budgetten in moeilijke economische tijden wordt verlaagd, terwijl hetzelfde financieringsniveau in de hele EU wordt gehandhaafd.

GEMEENSCHAPPELIJKE BEHEERREGELINGEN

Het voorstel voorziet gemeenschappelijke principes voor beheer en controle. Een systeem van nationale erkenning van de belangrijkste controle instanties wordt ingesteld om de verplichting te benadrukken die de lidstaat heeft op het gebied van gezond financieel beheer. De regelingen voor toezeggingen aan de Commissie met betrekking tot de regelmaat van de uitgaven worden geharmoniseerd en nieuwe gemeenschappelijke aspecten worden ingevoerd, zoals een betrouwbaarheidsverklaring voor het beheer en jaarlijkse goedkeuring van de rekeningen.

GEÏNTEGREERDE PROGRAMMERING ONDERSTEUNEN

De Commissie stelt een meer geïntegreerde benadering van EU-investering voor, waaronder gemeenschappelijke subsidiabiliteit en financiële bepalingen, en de invoering van programma's met meerdere fondsen voor het EFRO, het ESF en het Cohesiefonds, als optie.

De voorstellen bevatten eveneens een geïntegreerde benadering van door de gemeenschap geïnitieerde lokale ontwikkeling. Dit vergemakkelijkt de invoering van lokale ontwikkelingsstrategieën door maatschappelijke instellingen, waaronder lokale overheden, ngo's en economische en sociale partners, op basis van de LEADER-aanpak die wordt toegepast bij plattelandontwikkeling.

VERHOOGDE TOEPASSING VAN FINANCIËLE INSTRUMENTEN

De rol van innovatieve financiële instrumenten wordt versterkt door hun reikwijdte te vergroten, hun implementatiekaders flexibeler en effectiever te maken en het gebruik ervan te stimuleren als een efficiënter alternatief, of als aanvulling op traditionele subsidies. Het voorstel stelt een betrouwbaarder wettelijk en operationeel kader voor, met duidelijke en vereenvoudigde regels inzake de voornaamste implementatieaspecten, zoals het financiële beheer van EU-bijdragen of het combineren van financiële instrumenten met subsidies.

Afhankelijk van de haalbaarheid kunnen financiële instrumenten worden toegepast binnen de volledige bandbreedte van beleidsdoelen die tot uiting komen in programma's. Hierdoor kan worden geïnvesteerd in projecten die aantoonbaar in staat zijn aan te zuiveren bij tekortkomingen in de markt. Zij kunnen door lidstaten en beheersinstanties worden ingezet ofwel als pasklare instrumenten ofwel op basis van vooraf bepaalde modellen voor nationale of regionale instrumenten die efficiënte invoering van maatregelen bieden, overeenkomstig de standaardvoorwaarden zoals voorgesteld door de Commissie. Beheersinstanties kunnen bovendien bijdragen aan financiële instrumenten op EU-niveau, met middelen die gereserveerd zijn voor investeringen in overeenstemming met de betrokken programma's.

TOEZICHT EN EVALUATIE

Tot gemeenschappelijke bepalingen op het gebied van toezicht en evaluatie horen de rol en de samenstelling van de commissie van toezicht, jaarlijkse implementatierapporten en evaluatiebijeenkomsten, voortgangsrapportage rond de invoering van het Partnerschapscontract, ex ante en ex post evaluaties.

VEREENVOUDIGDE EN GESTROOMLIJNDE REGELS OP HET GEBIED VAN SUBSIDIABILITEIT

De nadruk ligt op maatregelen die ervoor moeten zorgen dat beheerskosten in verhouding zijn en dat de „papiermolen“ voor begunstigen wordt beperkt. Het doel is om voor zover mogelijk de regels die van toepassing zijn op alle fondsen te harmoniseren. Met een vereenvoudigde kostenstructuur, zoals standaardverdeling van eenheidskosten en bedragen ineens, kunnen lidstaten prestatiegericht beheer op projectniveau invoeren.

Gemeenschappelijke bepalingen voor uitvoering zijn onder meer gemeenschappelijke regelingen inzake subsidiabele uitgaven, de verschillende vormen van financiële ondersteuning, vereenvoudigde kosten en duurzaamheid van maatregelen.

Algemene bepalingen met betrekking tot EFRO, ESF en Cohesiefonds

GEOGRAFISCHE WERKINGSSFEER VAN DE ONDERSTEUNING

Elke Europese regio heeft recht op ondersteuning door EFRO en ESF. Er bestaat echter een onderscheid tussen minder ontwikkelde regio's, overgangsregio's en meer ontwikkelde regio's, zodat fondsen overeenkomstig het niveau van het bruto binnenlands product (BBP) worden aangewend.

Minder ontwikkelde regio's: ondersteuning van de minder ontwikkelde regio's blijft een belangrijke prioriteit binnen het cohesiebeleid. Voor het inlopen van de achterstand van minder ontwikkelde regio's zijn op de lange termijn blijvende inspanningen noodzakelijk. In deze categorie vallen die regio's waar het BBP per hoofd lager ligt dan 75 % van het gemiddelde BBP in EU27.

Overgangsregio's: deze nieuwe regiocategorie wordt ingevoerd ter vervanging van het huidige systeem van in- en uitfasering. Deze categorie omvat alle regio's met een BBP per hoofd tussen 75 % en 90 % van het gemiddelde in EU27.

Meer ontwikkelde regio's: terwijl ingrepen in de minder ontwikkelde regio's hoog op de agenda blijven binnen het cohesiebeleid, zijn er ook aanzienlijke uitdagingen die alle lidstaten aangaan, zoals wereldwijde concurrentie op de kennismarkt en de overgang naar een koolstofarme economie. In deze categorie vallen die regio's waar het BBP per hoofd hoger ligt dan 90 % van het gemiddelde BBP in EU27.

Bovendien wordt een „vangnet“ gecreëerd voor alle regio's die subsidiabel waren volgens de convergentiedoelstelling in de periode 2007-2013, maar waar het BBP per hoofd hoger ligt dan 75 % van het gemiddelde BBP in EU27. Binnen de categorieën overgangsregio's of meer ontwikkelde regio's ontvangen zij een toekenning in het kader van het Structuurfonds ter hoogte van ten minste tweederde van hun toekenning voor de periode 2007-2013.

Het minimumaandeel voor het ESF wordt vastgesteld per type regio (25 % voor minder ontwikkelde regio's, 40 % voor overgangsregio's en 52 % voor meer ontwikkelde regio's). Dit betekent een minimaal totaalandaal voor het ESF van 25 % van het budget voor het cohesiebeleid, te weten EUR 84 miljard.

Het Cohesiefonds blijft lidstaten ondersteunen met een bruto binnenlands product (BBP) per hoofd van minder dan 90% van het EU27-gemiddelde door te investeren in Trans-Europese Transportnetwerken (TEN-T) en het milieu. Een deel van de toekenning door het Cohesiefonds (EUR 10 miljard) wordt gereserveerd voor de financiering van belangrijke transportnetwerken in het kader van de nieuwe Connecting Europe Facility.

De ervaring met het huidige financiële kader leert dat veel lidstaten moeite hebben met het opnemen van EU-fondsen van grote omvang gedurende een beperkte periode. Voorts was het in een aantal lidstaten vanwege de fiscale situatie moeilijker om fondsen beschikbaar te maken voor nationale cofinanciering. Om de opname van financiering te vergemakkelijken, stelt de Commissie een aantal stappen voor:

- de aftoppingspercentages voor cohesietoekenning vaststellen op 2,5% van het bbp;
- beperken van cofinancieringspercentages tot het niveau van elke prioriteitsas binnen de uitvoeringsprogramma's tot 75-85% in minder ontwikkelde regio's en ultraperifere regio's; 75% voor Europese Territoriale Samenwerkingsprogramma's; 60% in overgangsregio's en 50% in meer ontwikkelde regio's;
- in het Partnerschapscontract opnemen van bepaalde voorwaarden met betrekking tot de verbetering van administratieve capaciteit.

VERSTERKTE STRATEGISCHE PROGRAMMERING GERICHT OP RESULTATEN

De Commissie stelt een meer resultaatgericht programmeringsproces voor ter verbetering van de effectiviteit van programma's binnen het cohesiebeleid. Naast eerder genoemde ex post voorwaardelijkheden stelt de Commissie de optionele invoering voor van een specifiek type maatregel, het zogenaamde Gezamenlijk Actieplan. Het Gezamenlijk Actieplan wordt opgesteld en beheerd in relatie tot de prestaties en resultaten, hetgeen bijdraagt aan de doelstellingen van een programma.

STROOMLIJNEN FINANCIËEL BEHEER EN FINANCIËLE CONTROLE

Beheers- en controlesystemen moeten een balans zoeken tussen bijbehorende kosten en risico's. De rol van de Commissie bij de ex ante evaluatie van nationale beheers- en controlesystemen is in verhouding door toepassing van een op risicoanalyse gebaseerde aanpak. Kleine programma's zijn vrijgesteld van een evaluatie door de Commissie. De op risicoanalyse gebaseerde aanpak dringt administratieve kosten terug en biedt meer zekerheid, aangezien middelen van de Commissie efficiënter worden gebruikt en gericht zijn op gebieden met groter risico.

Het voorstel voorziet eveneens een verplichte jaarlijkse sluiting van afgeronde activiteiten of uitgaven in het kader van de jaarlijkse goedkeuring van de rekeningen. Doel hiervan is het verlagen van de last die een lange bewaarperiode van documenten voor individuele begunstigen met zich meebrengt en de risico's die gepaard gaan met het nadeel van het controletraject.

Het proces van jaarlijkse goedkeuring van de rekeningen zoals voorzien in het kader van de voortdurende herziening van het Financieel Reglement wordt toegepast op programma's ter verhoging van zekerheid op EU-niveau. De Commissie bewerkstelligt redelijke zekerheid inzake de regelmaat van uitgaven op basis van de jaarlijkse betrouwbaarheidsverklaring voor het beheer, de jaarrekeningen, de begeleidende rapporten en de jaarlijkse accountantsverklaring over de beheerverklaring en de rekeningen. Genoemde documenten dienen jaarlijks te worden ingediend voor het voorafgaande boekjaar.

Tijdens het boekjaar echter, wanneer de Commissie de tussentijdse betalingen verricht, kan de verkregen zekerheid beperkter zijn. Om die reden is voorgesteld dat tussentijdse betalingen door de Commissie gedurende het boekjaar 90% van de bedragen die zijn verschuldigd aan de lidstaten dekken en dat de resterende 10% door de Commissie wordt uitbetaald bij de jaarlijkse goedkeuring van de rekeningen, wanneer volledige zekerheid over de regelmaat van de uitgaven is verkregen. Dankzij de prefinancieringsregelingen beschikken lidstaten over voldoende liquiditeit om betalingen te verrichten aan begunstigden voor activiteiten in de praktijk.

BEWEGING RICHTING „E-COHESIE”

Elektronisch gegevensbeheer kan administratieve lasten behoorlijk verlagen, waarbij de controleerbaarheid van projecten en uitgaven toeneemt. Lidstaten zijn daarom verplicht om hun systemen uiterlijk eind 2014 operationeel te hebben, waardoor begunstigden alle informatie elektronisch kunnen aanleveren.

3 Het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

Het doel van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) is het versterken van economische, sociale en territoriale samenwerking in de Europese Unie door te zorgen voor evenwicht tussen de regio's. Het EFRO ondersteunt regionale en lokale ontwikkeling als bijdrage aan alle thematische doelstellingen. Het fonds doet dit door gedetailleerde prioriteiten op te stellen om zo meer aandacht te vestigen op:

- onderzoek, ontwikkeling en innovatie;
- verbeteren van toegang tot en kwaliteit van informatie- en communicatietechnologie;
- klimaatverandering en een beweging naar een koolstofarme economie;
- bedrijfssteuning aan het MKB;
- diensten van algemeen economisch belang;
- infrastructuur voor telecommunicatie, energie en transport;
- versterken van institutionele capaciteit en een effectief overheidsapparaat;
- gezondheidszorg, onderwijs en sociale infrastructuur; en
- duurzame stadsontwikkeling.

VERSTERKEN VAN THEMATISCHE CONCENTRATIE

Om de concentratie van EU-investeringen op deze prioriteiten te garanderen, zijn minimumtoewijzingen vastgesteld voor een aantal prioriteitsgebieden. Zo dient bijvoorbeeld in meer ontwikkelde regio's en overgangsregio's minimaal 80% van de EFRO-middelen op nationaal niveau te worden besteed aan energie-efficiëntie en duurzame energiebronnen, innovatie en MKB-steun, waarvan minimaal 20% aan energie-efficiëntie en duurzame energiebronnen. Minder ontwikkelde regio's kunnen kiezen uit een bredere reeks investeringsprioriteiten, afhankelijk van hun bredere ontwikkelingsbehoeften. Daarentegen moeten zij minimaal 50% van EFRO-middelen besteden aan energie-efficiëntie en duurzame energiebronnen, innovatie en MKB-steun.

VERSTERKEN VAN TERRITORIALE COHESIE

In de voorgestelde regeling wordt meer aandacht besteed aan duurzame stadsontwikkeling. Dit moet worden bewerkstelligd door minimaal 5% van de EFRO-middelen te reserveren voor duurzame stadsontwikkeling, de oprichting van een stadsontwikkelingsplatform ter bevordering van capaciteitsopbouw en het uitwisselen van ervaring, en het hanteren van een lijst van steden waar geïntegreerde activiteiten voor duurzame stadontwikkeling worden ingevoerd.

Het voorstel bevat eveneens ondersteuning voor innovatieve activiteiten op het gebied van stadsontwikkeling, met een maximum van 0,2% van de jaarlijkse financiering.

Speciale aandacht wordt besteed aan gebieden met bijzondere natuurlijke of demografische kenmerken, met een specifieke aanvullende toewijzing voor de ultraperifere en dunbevolkte regio's. Minimaal 50% van deze toewijzing dient te worden besteed aan activiteiten die bijdragen aan diversificatie en modernisering van de economie in de ultraperiferie regio's. Daarbij moet bijzondere aandacht worden besteed aan onderzoek en innovatie, informatie- en communicatietechnologie en het concurrentievermogen van het MKB.

4 Het Europees Sociaal Fonds

Het Europees Sociaal Fonds (ESF) draagt bij aan economische, sociale en territoriale cohesie en is daarmee binnen de Europese Unie het belangrijkste financiële instrument dat investeert in mensen. Het Fonds vergroot de kans op werkgelegenheid voor Europese burgers, stimuleert beter onderwijs en verbetert de situatie van de meest kwetsbare mensen met een verhoogd risico op armoede.

In de verordening wordt voorgesteld dat het ESF zich in de hele Unie richt op vier thematische doelstellingen:

- (i) stimuleren van werkgelegenheid en ondersteuning van arbeidsmobiliteit;
- (ii) stimuleren van sociale inclusie en armoedebestrijding;
- (iii) investeren in onderwijs, vaardigheden en levenslang leren; en
- (iv) versterken van institutionele capaciteit en een efficiënt overheidsapparaat.

Het ESF dient echter ook bij te dragen aan andere thematische doelstellingen, zoals het ondersteunen van de verschuiving naar een koolstofarme klimaatbestendige economie die efficiënt omspringt met hulpbronnen, bevorderen van het gebruik van informatie- en communicatietechnologie, versterken van onderzoek, technologische ontwikkeling en innovatie en het versterken van het concurrentievermogen van kleine en middelgrote bedrijven (MKB).

VERSTERKEN VAN THEMATISCHE CONCENTRATIE

Overeenkomstig het streven van de EU naar inclusieve groei dient minimaal 20% van het ESF te worden besteed aan het stimuleren van sociale inclusie en armoedebestrijding. Daarnaast moeten programma's hun financiering concentreren op een beperkt aantal „investeringsprioriteiten” met daarin opgenomen de details van elk thematisch doel.

PARTNERSCHAP VERSTERKEN

Het voorstel bevat specifieke bepalingen voor de versterking van partnerschap en het stimuleren van actieve participatie van sociale partners en niet-gouvernementele organisaties (ngo's) in investeringen van het ESF. Dit betekent dat de juiste hoeveelheid ESF-middelen moet worden besteed aan activiteiten rond capaciteitsopbouw voor sociale partners en ngo's in minder ontwikkelde regio's.

VERSTERKEN VAN SOCIALE INNOVATIE EN TRANSNATIONALE SAMENWERKING

Activiteiten op het gebied van innovatie en transnationale samenwerking worden gestimuleerd door een verhoogd cofinancieringspercentage voor bepaalde prioriteitsassen, door specifieke regelingen voor programmering en toezicht en door een grotere rol voor de Commissie bij de uitwisseling en de verspreiding van goede praktijken en gezamenlijke acties in de hele Unie.

VERSTERKEN VAN RESULTAATGERICHTHEID

Met het oog op verbetering van de effectiviteit van tussenkomst van het ESF worden specifieke bepalingen getroffen om te zorgen voor een concentratie van middelen. Bovendien worden gemeenschappelijke indicatoren vastgesteld voor een scherper toezicht en om beoordeling van het effect van de investeringen van het ESF op EU-niveau te vergemakkelijken.

HET UITVOERINGSSYSTEEM VEREENVOUDIGEN

Om het gebruik van het ESF te vergemakkelijken, met name door kleine ondernemers, stelt de ontwerpverordening een vereenvoudigde kostenstructuur voor. Bovendien wordt voorgesteld dat lidstaten voor kleine ondernemingen verplicht zijn standaardverdeling van eenheidskosten of bedragen ineens toe te passen. Dit kan de administratieve lasten bij projecten tot 50% verlichten.

VERHOOGDE TOEPASSING VAN FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Voor financiële instrumenten worden specifieke bepalingen voorgesteld om lidstaten en regio's te stimuleren gebruik te maken van het ESF en zo de financieringscapaciteit van activiteiten ten gunste van werkgelegenheid, onderwijs en sociale inclusie te verhogen.

5 Het Cohesiefonds

Het Cohesiefonds helpt lidstaten met een BNI per inwoner van minder dan 90% van het EU27-gemiddelde te investeren in TEN-T-transportnetwerken en het milieu.

THEMATISCHE CONCENTRATIE STIMULEREN

Op het gebied van milieu ondersteunt het Cohesiefonds investering in aanpassingen aan de klimaatverandering en risicopreventie, evenals investering in de sectoren water en afvalstoffen en in het stedelijk milieu. Overeenkomstig de voorstellen van de Commissie voor het Meerjarig Financieel Kader komt energie ook in aanmerking voor ondersteuning, mits dat voordelen oplevert voor het milieu. Investeringen in energie-efficiëntie en duurzame energiebronnen worden om die reden eveneens ondersteund. Op het gebied van transport draagt het Cohesiefonds, behalve aan het TEN-T-netwerk, bij aan investeringen in koolstofarme transportsystemen en stadsvervoer.

6 Europese Territoriale Samenwerking

Europese Territoriale Samenwerking is een doel van het cohesiebeleid en biedt een kader voor het uitwisselen van ervaring tussen nationale, regionale en lokale partijen uit verschillende lidstaten, evenals gezamenlijke activiteiten om te komen tot gemeenschappelijke oplossingen voor gedeelde problemen. Dit is des te belangrijker omdat uitdagingen waarmee lidstaten en regio's worden geconfronteerd in toenemende mate nationale/regionale grenzen overschrijden en vragen om gezamenlijke, coöperatieve activiteit op het juiste territoriale niveau. Europese Territoriale Samenwerking kan zo een belangrijke bijdrage leveren aan de bevordering van de nieuwe doelstellingen van het Verdrag van Lissabon op het gebied van territoriale cohesie.

Voor Europese Territoriale Samenwerking wordt een aparte verordening voorgesteld. Zo kan meer rekening worden gehouden met de internationale context van de programma's en kunnen specifiekere voorzieningen worden getroffen voor samenwerkingsprogramma's en -activiteiten, op verzoek van een groot aantal belanghebbenden. Het voorstel verwijst dan ook naar deelname van derde landen, aangezien dat de samenwerking in de praktijk beter weergeeft. Bovendien bevat het meer systematische verwijzingen naar de rol die de Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking (EGTS) kan spelen in een coöperatieve context.

FINANCIËLE TOEWIJZING

Het voorstel omschrijft de beschikbare financiële middelen voor elk element en de criteria voor de toewijzing ervan aan lidstaten. Dit gebeurt volgens onderstaande verdeling:

- 73,24% voor grensoverschrijdende samenwerking;
- 20,78% voor transnationale samenwerking; en
- 5,98% voor interregionale samenwerking.

Dit is inclusief de voortzetting van het mechanisme voor de overdracht van middelen voor samenwerkingsactiviteiten aan de buitengrenzen van de Unie, ondersteund door het Europees nabuurschaps- en partnerschapsinstrument (ENPI) en het instrument voor pretoetredingssteun. Samenwerking aan programma's in het kader van de doelstelling van de Europese Territoriale Samenwerking en aan programma's die worden gefinancierd door externe instrumenten wordt gestimuleerd.

STRATEGISCHE BENADERING EN CONCENTRATIE VERSTERKEN

Bepalingen op het gebied van concentratie en investeringsprioriteiten verbeteren de strategische focus van programma's. Programma's kunnen kiezen uit een thematisch overzicht met bijbehorende investeringsprioriteiten, waarvoor samenwerking de meeste toegevoegde waarde oplevert. Bovendien zijn strengere selectiecriteria vastgesteld zodat financiering terecht komt bij echte gezamenlijke activiteiten. Daarnaast zijn programma's onderhevig aan prestatiebeoordeling.

Vanwege de mogelijke overlapping van bestaande en toekomstige macroregio's, zeegebieden en transnationale programmagebieden verwacht de voorgestelde verordening expliciet dat de ontwikkeling en implementatie van macroregionale strategieën eveneens kan worden ondersteund door transnationale samenwerking.

AANDACHT VOOR VEREENVOUDIGING, STROOMLIJNING EN BEPERKING VAN OVERBODIGE ADMINISTRatieve AANGELEGENHEDEN

Gestroomlijnde regelingen zijn opgenomen voor implementatie, financieel beheer en financiële controle. Zo wordt het aantal instanties dat is betrokken bij programma-implementatie teruggebracht en zijn rollen en verantwoordelijkheden verder gedefinieerd. Daarnaast wordt een reeks indicatoren voorgesteld.

7 Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking

Sinds 2006 hebben lokale en regionale partners de mogelijkheid tot het oprichten van Europese Groeperingen voor Territoriale Samenwerking (EGTS), met een gemeenschappelijk wettelijk kader dat hen helpt bij het verkleinen van complexe verschillen in nationale en regionale regels en voorschriften. De Commissie stelt substantiële wijzigingen voor met betrekking tot de volgende aspecten van de huidige EGTS-verordening:

- eenvoudigere oprichting van EGTS;
- herziening van de reikwijdte van de activiteit;
- openstellen van EGTS voor niet-EU-regio's;
- duidelijkere operationele regels met betrekking tot de werving van personeel, uitgaven en de bescherming van crediteuren; en
- praktische samenwerking bij het aanbieden van lokale en overheidsdiensten.

GROTERE FLEXIBILITEIT BIJ HET LIDMAATSCHAP

Gedurende een bepaalde periode wilden EGTS niet-EU-leden bij hun activiteiten betrekken. In het kader van de verordening is dat nu onder bepaalde voorwaarden mogelijk. Gaat het hierbij echter om leden uit slechts één lidstaat en een derde land, dan is een aanvullende wettelijke basis in het Verdrag met betrekking tot samenwerking met derde landen vereist.

REGELS VOOR OPRICHTING VAN EEN EGTS EN GOEDKEURING VAN DE DESBETREFFENDE NATIONALE OVERHEDEN

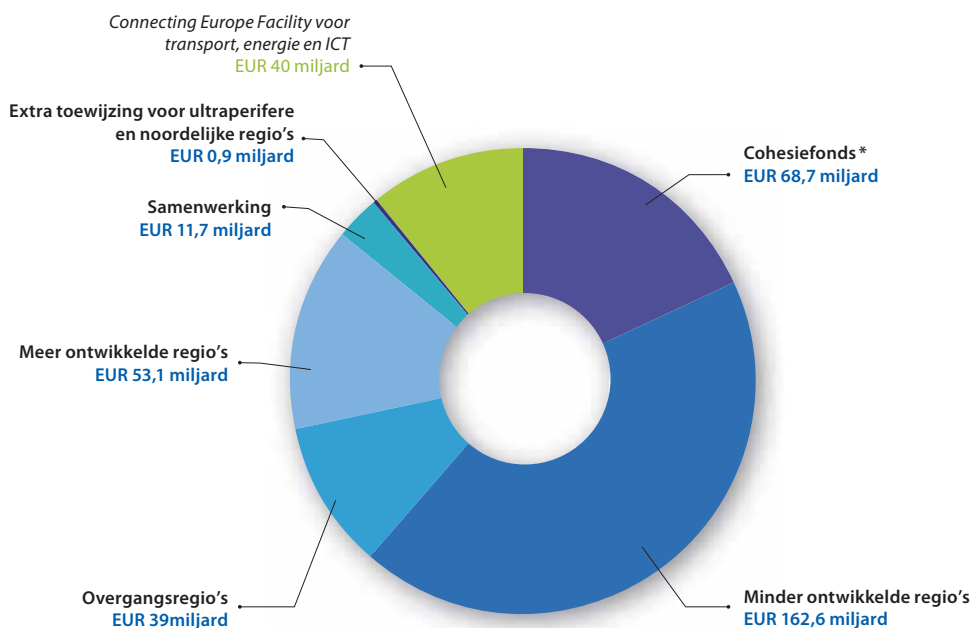
Er worden criteria vastgesteld voor goed- dan wel afkeuring van een EGTS door nationale overheden en er wordt een beperkte periode voor onderzoek en besluitvorming voorgesteld.

Tabellen en grafieken

OPBOUW VAN HET COHESIEBELEID				
2007-2013		2014-2020		
Doelstellingen		Doelen	Type regio	Fondsen
Convergentie	FRO ESF	Investering in groei en banen	Minder ontwikkelde regio's	EFRO ESF
Convergentie uitfasering			Overgangsregio's	
Regionaal concurrentievermogen en regionale werkgelegenheid Infasering				
	Cohesiefonds			Cohesiefonds
Regionaal concurrentievermogen en regionale werkgelegenheid	EFRO ESF		Meer ontwikkelde regio's	EFRO ESF
Europese Territoriale Samenwerking	EFRO	Europese Territoriale Samenwerking		EFRO

BUDGET VOOR COHESIEBELEID NA 2013 (PRIJZEN 2011)

TOTAAL EUR 336 miljard

Connecting Europe Facility voor transport, energie en ICT
EUR 40 miljard

TOTAAL EUR 376 miljard

* Cohesiefonds reserveert EUR 10 miljard voor de nieuwe Connecting Europe Facility

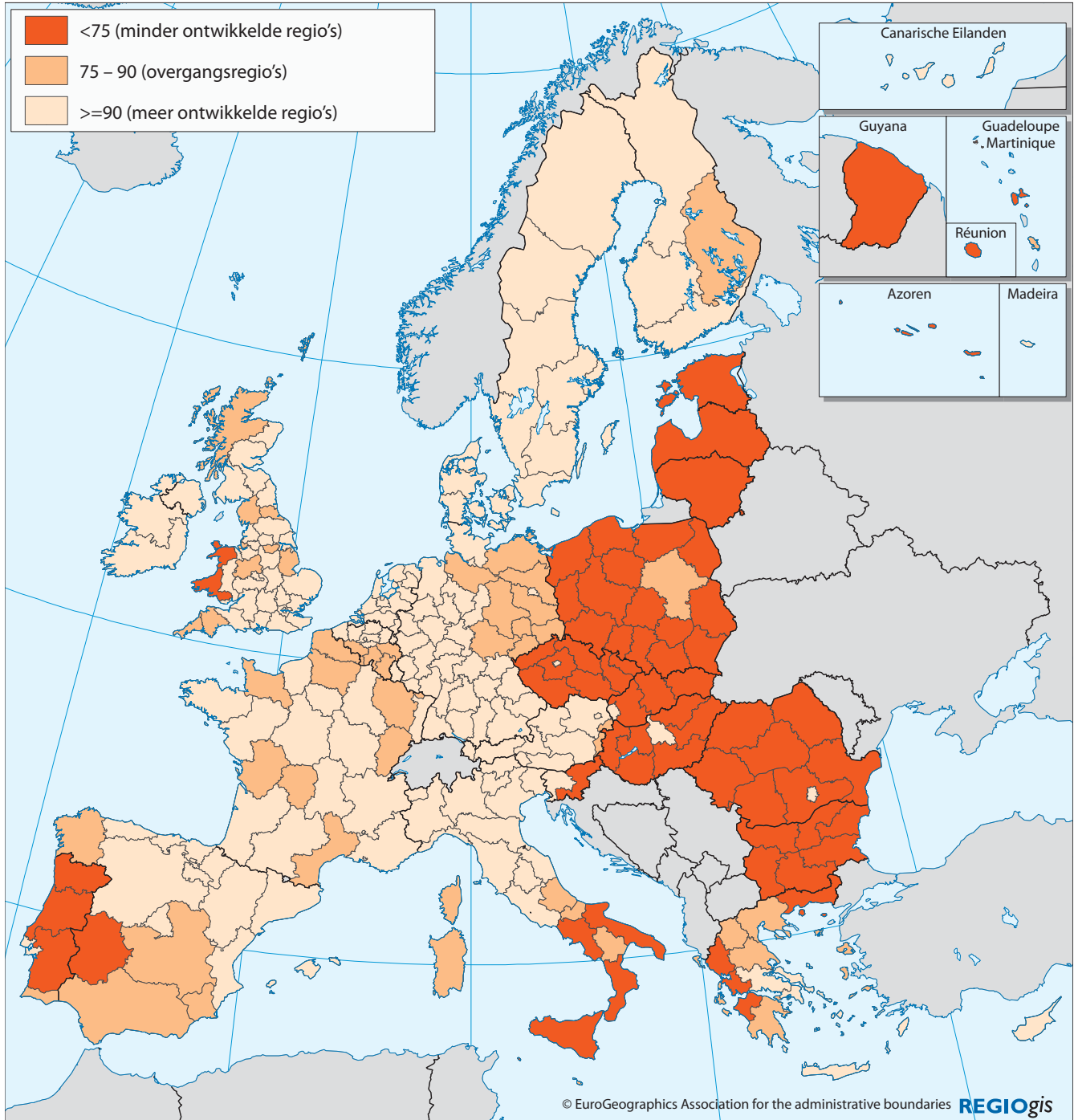
SUBSIDIABILITEIT VOOR MINDER ONTWIKKELDE REGIO'S	
2007-2013	2014-2020
NUTS 2-regio's waar het BBP per hoofd lager is dan 75 % van het EU-gemiddelde	Ongewijzigd
Overgangsondersteuning voor regio's die subsidiabel zouden blijven volgens de convergentiedoelstelling indien de grens bij 75 % van het gemiddelde BBP van EU15 zou blijven in plaats van EU25	Aparte categorie voor overgangsregio's
Cohesiefonds: lidstaten waar het BNI per hoofd lager is dan 90 % van het gemiddelde BNI van EU27	Ongewijzigd
Overgangsondersteuning voor lidstaten die in aanmerking zouden komen voor het Cohesiefonds indien de grens bij 90 % van het gemiddelde BNI van EU15 zou blijven in plaats van EU27	Overgangsondersteuning voor lidstaten die in 2013 in aanmerking zouden komen voor financiering uit het Cohesiefonds, maar waar het BNI per hoofd hoger ligt dan 90 % van het gemiddelde BNI per hoofd van EU27

SUBSIDIABILITEIT VOOR OVERGANGSREGIO'S	
2007-2013	2014-2020
Overgangsondersteuning voor NUTS 2-regio's die subsidiabel zouden blijven volgens de convergentiedoelstelling indien de grens bij 75 % van het gemiddelde BBP van EU15 zou blijven in plaats van EU25 (convergentie uitfasering)	NUTS 2-regio's waar het BBP per hoofd tussen 75 % en 90 % van het gemiddelde BBP van EU27 ligt, met een gedifferentieerde behandeling voor regio's die in de periode 2007-2013 subsidiabel zijn volgens de convergentiedoelstelling
Overgangsondersteuning voor NUTS 2-regio's die in de periode 2000-2006 onder Doelstelling 1 zouden vallen, maar waar het BBP hoger lag dan 75 % van het gemiddelde BBP in EU15 (RCE infasering)	

SUBSIDIABILITEIT VOOR MEER ONTWIKKELDE REGIO'S	
2007-2013	2014-2020
Alle NUTS 2-regio's die buiten de convergentiedoelstelling vallen en niet in aanmerking komen voor overgangsondersteuning met uitfasering	NUTS 2-regio's waar het BBP per hoofd hoger ligt dan 90 % van het gemiddelde BBP van EU27, met een gedifferentieerde behandeling voor regio's die in de periode 2007-2013 subsidiabel zijn volgens de convergentiedoelstelling
Overgangsondersteuning voor NUTS 2-regio's die in de periode 2000-2006 onder Doelstelling 1 zouden vallen, maar waar het BBP hoger lag dan 75 % van het gemiddelde BBP in EU15 (RCE infasering)	

Subsidiabiliteitsmodel 2014-2020

BBP/hoofd (PPS), index EU27=100

Europese Commissie

Cohesiebeleid 2014-2020 – Investeren in groei en banen

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie

2011 — 20 blz. — 21 × 29,7 cm

ISBN 978-92-79-21500-1

doi:10.2776/46732

Kijk voor de volledige tekst van de voorgestelde verordening op:
http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/proposals_2014_2020_en.cfm

HOE KOM IK AAN EU-PUBLICATIES?

Gratis publicaties:

- bij de EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- bij de vertegenwoordigingen en delegaties van de Europese Unie.
Ga voor de contactgegevens naar <http://ec.europa.eu> of stuur een fax naar +352 2929-42758.

Betaalde publicaties:

- bij de EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Betaalde abonnementen (bv. jaarreeksen van het *Publicatieblad van de Europese Unie* en de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie):

- via een van de verkoopkantoren van het Bureau voor publicaties van de Europese Unie (http://publications.europa.eu/others/agents/index_nl.htm).

